

134, 3, 6. X

Q. B. F. F. F. Q. S.

S O L E N N I A

QUIBUS DIE IV. APRILIS HORA X.

IN AULA

GYMNASII REGII CRUCENACENSIS

DIRECTORIS MUNUS AUSPICATURUS EST

INDICIT

C. A. MAURITIUS AXTIUS

DOCTOR PHILOSOPHIAE ET PROFESSOR REGIUS DIRECTOR ANTEA GYMNASII REGII WETZLARIENSIS.

Ὀὔτος ἐγὼ ταχῆτάτι

Pindar. Olymp. IV, 37.

PRAEMISSA EST COMMENTATIONUM PHILOLOGARUM PARTICULA ALTERA.

GISSAE MDCCCXLII. (1842)

TYPIS G. F. HEYERI patris
TYPOGR. ACAD.

gwe
23 (1842)

1341 3/10 X

In magnis unitas, in dubiis libertas, in omnibus caritas.

Aurel. Augustin.

C. A. MAURITZ & SÖHNE

VERLAGS-ANSTALT FÜR ALTE LITERATUR

His te versibus interea contentu' teneto.

Lucil. ap. Non. IV, 78.

Non dubium esse existimo, quod in Prima ¹⁾ harum Commentationum Particula, pag. 8., submonui, quin in huiusmodi dativis, qualis est apud Statium Silv. IV, 7, 13. ad Maximum Junium:

Quando Te dulci Latio remittent

Dalmatae montes? —

caussae eius dativi insint, qui rem aliquam in aliquem locum moveri aut dirigi significat. Cf. Guil. Weissenb. Gr. Lat. §. 298. annot. Nam ut Statianus ille locus, ita multa alia huius generis exempla ethicam et utilitatis aut incommodi quandam rationem non obscure praeferunt; quae quum maxime sit poetica, non mirum est, hanc totam verborum compositionem maxime poetis placuisse et raram esse apud scriptores ²⁾. Ne Homericis quidem illis: τοῖσι δ' ἀνέστη, similibus, *solus locus* indicari mihi videtur ³⁾; quemadmodum Ovidius accepit, qui Met. XIII, 2. sic cauit:

Consedere duces, et vulgi stante corona

Surgit ad hos clypei dominus septemplicis Aiax.

Utque erat impatiens irae, Sigeia torvo

Littora respexit, classemque in littore, vultu.

Intendensque manus, Agimus, pro Juppiter, inquit,

Ante rates caussam et mecum confertur Ulixes. —

1) Wetzlariae edit. Octobr. 1841. ad indic. solenn., quibus direct. mun. auspicatorus eram. — Vir quidam doctus in Commentar. Antiq. Stud. Darmst. 1841. Nr. 140. p. 1176., cui quidem, quod laetor, summa scriptionis meae probata fuit, optabile tamen sibi visum esse dixit, ut inter varios dativos, qui singulis locis cogitari possent, sine ulla dubitatione diiudicasset. — Quod, puto, saepe feci; sed ea est et rei et locorum singulorum ratio, ut interdum fieri non possit.

2) Cf. C. Reisig. Schol. de Gr. Lat. habit. ed. Haas. pag. 661. §. 367.; ubi adde Suet. Dom. 9. f. — Poetica exempla, quae non rara sunt, etiam Ianius praebet in Art. Poet. p. 128. — Ratio horum dativorum plane eadem est, quae illorum, quos attulit et illustravit idem Ianius in Add. ad pag. 130. §. 4., quamvis contraria in iis inesse videatur vis per verborum rerumque contextum scilicet.

3) Cf. Part. I. pag. 5., Iliad. VII, 324, 347., alib.

Locus ille, quem *ibid.* pag. 9. e Tacit. Germ. c. XXXIII. attuli, in memoriam mihi redegit finem eius orationis, quam R. Klotzius quoque et C. F. Supfleus etiam nunc iudicant a Tullio pro Marco Marcello esse habitam; quod vellem sigillatim demonstrassent! Nam ut taceam de rebus et sentiis, etiam dictionis multae offensiones post Klotzianam quoque recensionem mihi videntur resedisse; velut illa verba, quibus Cicero orationem perorasse creditur: „Itaque, C. Caesar, sic tibi gratias ago, ut omnibus me rebus non conservato solum, sed etiam ornato, tamen ad tua innumerabilia in me unum merita, quod fieri iam posse non arbitrabar, maximus hoc tuo facto cumulus accesserit.“ — Moebius fieri posse opinatur, ut *omnibus rebus* sit dativus et *ornato* absolute dicatur; sed Ciceronianam hanc esse locutionem non comprobavit⁴⁾; quam equidem ne Latinam quidem esse contenderim. Nam nullo modo fieri potest, ut *ornato* non simul ad *omnibus rebus* referamus; quo efficitur, ut *omnibus rebus* quoque pro ablativo habeamus; quem ultro cogitamus, quum integro ac libero animo legimus. Certe Marcus Tullius pro Leg. Manil. §. 70. simili occasione multo peritius orationem composuit: *ut aut praesidia periculis, aut adiumenta honoribus quaeram* (c. XXIV. §. 70.). — Itidem vacillabit oratio, si quis *omnibus rebus* interpretari voluerit: *in omnes partes, omni ratione*. Nam ne satis habeamus, afferre Caes. B. C. I., 26, 2.: *tamen omnibus rebus in eo perseverandum putabat*. —, aut Cic. ad Fam. 6, 9.: *michi necesse est, eius salutem et fortunas, quibuscumque rebus possim, tueri*. —, hoc impedit, quod non locutio ipsa *omnibus rebus* indiget defensione, sed quod duplex ratio unius ablativi ponitur, qui aliter e voce *conservato*, aliter e voce *ornato* aptus est. — Extrema autem illa: *sic, ut accesserit*, quivis absurda esse existimet necesse est; nam ita solum intelligi possunt, ut scriptorem dicere voluisse statuamus in hunc fere modum: *maximum cumulum accessisse censeam*. —

In Ovidiano exemplo, quod modo commemoravi, erunt fortasse, qui non continuo possint purgare poetam de

4) Idem ne ii quidem fecerunt, qui Tusc. V, 35. §. 102. verba: *signis, tabulis, ludis*, in dativis ducunt. — Wolfioserianae rationi obstat *credo*.

repetita voce *littore* (v. 4.); sed manavit ea ex usu illo utriusque linguae poetis communi, quo simplices nominum rationes, quae vulgo casibus potissimum obliquis pronominum *is* et *αὐτός* indicantur, aut nulla voce, aut eodem substantivo reponendo vel alio cognato nomine substituendo significant. Itaque in *littore* dictum est pro eo, quod in prosa oratione est: *ibidem positam, subductam*. Conferantur A. Dacierius, R. Bentleius, Io. Chr. Iahnus, et Io. C. Orellius, ad Horat. C. III, 11, 18.:

*Cerberus; quamvis furiale centum
Muniant angues caput eius, atque
Spiritus teter, saniesque manet*

Ore trilingui —,

ubi *eius* prorsus contra consuetudinem positum esse constat; neque Orellius (in exemplo minore) loci excusandi causa provocare debebat ad Hor. C. IV, 8, 18., ubi pronomem alia vi est praeditum et minime omitti potuit. Equidem hunc locum corruptum iudico, neque comparari possunt Ovid. Trist. III, 4, 27., Met. VIII, 16., Virg. Aen. I, 413. cet. Etenim hi *emendaturi, si licuisset, erant*⁵⁾; sed Horatius emendavit, perpolivit, lima persecutus est, *caput scabens et vivos ungues rodens*⁶⁾. Huic tale quid accidere non potuit in lyricis praesertim, quod ceteri quoque poetae tam diligenter vitaverunt, ut in tot tantisque carminibus maxime exiguus istorum exemplorum numerus vehementer mirandus esse videatur. Huc accedit, quod lyricum poetam tersum potissimum decet opus etiam in minimis rebus. Hic autem naevus tam est insolens, ut aspectu sentiatur. Considerarintne haec Io. Chr. Iahnus, homo eruditione ingenique subtilitate insignis, et Io. C. Orellius, singularis exempli philologus et vir, nescio. — Probe cavet Horatius istuc *eius* C. II, 18, 37.:

Tantalum atque Tantali

Genus coerceset —;

cui exemplo adde I, 7, 27.:

Nil desperandum Teucro duce et auspice Teucris —,
Virgil. Eclog. V, 6.:

5) Trist. I, 7, 40.

6) Hor. Serm. I, 10, 71.

*Sive antro potius succedimus. Adspice, ut antrum
Silvestris raris sparsit labrusca racemis.*

Aen. I, 325.:

*Sic Venus; et Veneris contra sic filius orsus —,
Propert. III, 3, 3.:*

*Reges, Alba tuos, et regum facta tuorum —,
Ovid. Fast. V, 699.:*

*Abducunt raptam Phoeben Phoebesque sororem —,
Amor. I, 15, 39 — 40.:*

*Gallus et Hesperis et Gallus notus Eois,
Et sua cum Gallo nota Lycoris erit.
Amor. II, 11, 36.:*

*Nereidesque Deae, Nereidumque pater.
Art. Am. I, 87.:*

*Non mihi sunt visae Clio Cliusque sorores —,
Iuvenal. III, 53.:*

*Carus erit Verri, qui Verrem tempore, quo vult,
Accusare potest.*

Sympos. vel Vom. de Liv. (Wernsd. P. L. M. III. p. 389.,
Antholog. Burm. III, 92., H. Meyer. 534.) v. 25.:

*Nec Phoebus sobolesve clara Phoebi —,
Hom. Iliad. IV, 35:*

*ἄμὸν βεβρώθοις Πρίαμον Πριάμοιό τε παῖδας —,
VI, 449.:*

*καὶ Πρίαμος, καὶ λαὸς εὐμελίῳ Πριάμοιο —,
VII, 80.:*

*Τρῶες καὶ Τρώων ἄλοχοι λελάχωσι θανόντα —,
VII, 165.:*

*τοῖσι δ' ἐπ' Ἴδομενεύς, καὶ ὀπάνων Ἴδομενεῆος —,
VIII, 154.:*

*ἀλλ' οὐ πείσονται Τρῶες καὶ Δαρδανίῳνες,
καὶ Τρώων ἄλοχοι μεγαθύμων ἀσπιστάων —,
Ibid. 453.:*

*πρὶν πόλεμόν τ' ἰδέειν, πολέμοιό τε μέρμερα ἔργα —.
Sophocl. Oed. Col. 121.:*

*ποῦ κυρεῖ ἐκτόπιος συθεῖς ὁ πάντων,
ὁ πάντων ἀκορέστατος;*

*προσπεύθου, λεῦσέ νιν —,
ex emendatione G. Hermanni, viri summi; quem vide;
vulgo: λεύσσατ' αὐτόν. — Apud Hom. Iliad. VI, 283.:*

Τρωῶσι δὲ καὶ Πριάμῳ μεγαλήτορι, τοῖό τε παισίν —,
explica: *et talis viri liberis*; cf. IX, 301, 587.

Iliad. XV, 537.:

τοῦ δὲ Μέγης κόρυθος χαλκήρεος ἵπποδασείης
κύμβαχον ἀκρότατον νύξ' ἔγχει ὀξύοντι,
ῥῆξε δ' ἀφ' ἵππειον λόφον αὐτοῦ· πᾶς δὲ χαμᾶζε,
κάππεσεν ἐν κονίησι, νέον φοίνικι φαεινός —,
αὐτοῦ, si est pronomen 7), mirifice languet; equidem par-
ticulam esse putarim, qua poeta saepe ita est usus, ve-
lut Odyss. IV, 703.:

Ὡς φάτο· τῆς δ' αὐτοῦ λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ —,
Iliad. VIII, 123.:

τοῦ δ' αὐθι λύθη ψυχὴ τε μένος τε. —,
Ibid. 207.:

αὐτοῦ κ' ἐνθ' ἀκάχοιτο καθήμενος οἶος ἐν Ἴδη. —,
Iliad. IX, 634.:

καὶ ῥ' ὁ μὲν ἐν δήμῳ μένει αὐτοῦ, πολλ' ἀποτίσας. —,
Ibid. 270.:

βεβλήκει, ὁ μὲν αὐθι πεσὼν ἀπὸ θυμὸν ὄλεσσεν —.
Eodem pertinent haec: Horat. C. III, 19. 22.:

audiat invidus

Dementem strepitum Lycus,

Et vicina seni non habilis Lyco. —,

C. IV, 8, 24.:

Quid foret Iliac

Mavortisque puer, si taciturnitas

Obstaret meritis invida Romuli? —,

Virg. Aen. VI, 673.:

coniux ubi pristinus illi

Respondet curis, aequatque Sichaeus amorem —,

Hom. Iliad. I, 528.:

Ἥ, καὶ κυανέησιν ἐπ' ὀφρούσι νεῦσε Κρονοιῶν·

ἀμβρόσια δ' ἄρα χαῖται ἐπερρώσαντο ἀνακτος —,

Iliad. VII, 313.:

Ἄλλ' ὅτε δὴ κλισίησιν ἐν Ἀτρεΐδαο γέγοντο,

τοῖσι δὲ βοῦν ἰέρουσεν ἀναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων —.

7) I. H. Vossius vertit: Dass der gemachnete Busch ihm
abbrach. —, et sane sunt loci, qui huic quoque interpretationi fa-
veant, Iliad. VII, 204, 333, 339, 340, 350. IX, 193, 349.
XIII, 2. XVI, 108, 117, 587. cet.

II. VIII, 384—391.:

αὐτὰρ Ἀθηναίη, κούρη Διὸς αἰγιόχοιο, etc.

λάζετο δ' ἔγχος

βριθὺν, μέγα, στιβαρόν, τῷ δάμνησι στίχας ἀνδρῶν
ἠρώων, τοῖσιν τε κοτέσσειται ὄβριμοπάτρη. —,

Ibid. 494.:

ἔγχος ἔχ' ἐνδεκάπηχυν· πάροιθε δὲ λάμπετο δουρὸς
αἰχμὴ χαλκείη —.

Sophocl. Trachin. 555.:

ἦν μοι παλαιὸν δῶρον ἀρχαίου ποτὲ

θηρός, λέβητι χαλκῆν κεκρυμμένον,

ὃ παῖς ἐτ' οὔσα τοῦ δασυστέρου παρὰ

Νέσσου φθίνοντος ἐκ φόνων ἀνειλόμην —;

quod dictum F. Neuius contendit cum Oed. Col. 675.

sq. : θεοῦ φυλλάδα — — ἀνήνεμόν — χειμώνων· ἴν' ὁ — —

Διόνυσος ἐμβατεύει —.

— Rarissimum est hoc totum genus in prosa oratione,
velut Cic. Verrin. Act. II, 5, c. 72. §. 187.: *ipsam videre
Cererem, aut effigiem Cereris.*

Est, quod Iuvenalis quoque III, 38—40. cum hac
loquendi ratione possit conferri:

quum sint

Quales ex humili magna ad fastigia rerum

Extollit, quoties voluit Fortuna iocari —;

ubi C. F. Heinrichus annotavit: „*Fortuna* steht im zweiten Satze, gehört aber schon zu *extollit*. Durch diese Stellung des Subjectes, die bei keiner neuern Sprache möglich ist, gewinnt die Satzbildung in den alten Sprachen sehr viel.“ — Cf. Hom. Iliad. VII, 186—7., Propert. III, 21. 8.; ubi minime opus est Scaligeri coniectura: *amicta*; satis pingunt siccam: *extr. dorm. tor.* — Tu vero, mi Paldame, reputes velim, facilius posse numerari arenam, quam puellaris ineptiae et morositatis causas et modos⁸⁾. — Adde Hor. Serm. I, 4, 2.

Facile autem intelligitur, poetas, quibus ita liceret nomina repetere, variare, disiungere, postponere, non solum commode, sed etiam nervose potuisse dicere. In multis huiusmodi exemplis repetitio habet vim quandam

8) Terent. Eunuch. I, 1, 12—28.

anaphorae (velut Hor. C. II, 18, 37., I, 7, 27., Iuvenal. III, 53.); disiungendis autem rebus per se iunctis et ita collocandis, ut altera pronominis vicem videatur praestare, id efficitur, ut pondera sententiarum exaequentur, ut non altera nimium prae altera extenuetur et ut res attributae eleganter illigentur (velut Hom. Iliad. I, 528., Horat. IV, 8, 24., III, 19, 22.). Idem ea verborum structura consequuntur, qua subiectiva pars sententiae posteriorem locum tenet; quod potissimum copiam dat illius cum iis vocibus componendae, in quibus singularis quaedam inest vis, quaeque aut maxime significant eius rei rationem et naturam, de qua praecipue agitur, aut illi oppositae sunt; ut Iuvenalis III, 40. scite *Fortunam* cum ipso *iocandi* verbo coniunxit; quod caput est sententiae; nam *Fortunae* proprium est, ut *ludibria casus edat* (Liv. XXX, 30.); cf. Senec. Epist. I, 74. init.: „Hanc imaginem animo tuo propone, *ludos* facere *Fortunam* et in hunc mortalium coetum honores, divitias, gratiam excutere“ cet.; Sallust. Cat. 8. init., Liv. II, 56. extr., Horat. C. III, 29, 49. et Iuvenal. ipsius VI, 602—9., quem locum miror ab Heinrichio non esse collatum; Curt. V, 12, 20., ubi vocem *ludibria* Forc. ed. Schneeberg. male explicat: *Streiche, Schlaege*.

Quid illa, quorum agmen ducit hoc Homericum (II, 54.):

Νεστορέη παρὰ νηϊ Πυλοιγενέος βασιλῆος —, nonne ita sunt constructa, ut, quod genus supra duobus enunciatis contineri vidimus, iam in unam sententiam collatum agnoscamus? — Quod vere dici intelliges, quum hos fere finxeris si dis placet Homericos versus:

*Νεστορέαις παρὰ νηυσίν, ἐν αἷς πλέεν ὑγρά κελευθα
Ἴλιον εἰς εὐπωλον ἀναξ Πυλίων ἀγερώχων* —.

Eustathius comparavit II, V, 741.:

Ἐν δέ τε Γοργεῖη κεφαλῇ δεινοῖο πελώρου. —; recte; sed male idem promiscue attulit Sophocl. O. T. 267.:

*τῷ Λαβδακείῳ παιδὶ Πολυδώρου τε καὶ
τοῦ πρόσθε Κάδμου, τοῦ πάλαι τ' Ἀγήνορος* —, et Antig. 1135. Nam adiectivum pro genitivo substantivi positum esse⁹⁾, ad cetera leve videtur; minime au-

9) Horat. C. 1, 18, 8.: *Centaurea cum Lapithis rixa*.

tem eodem modo dicitur navis *Nestorea regis Pylīi*, quo
Laius *Labdacius filius Polydori*; nam navis est Nestoris
Pylīi regis; non item Laius filius Labdaci cuiusdam Polydori.

Adde Apollon. Rhod. IV, 1780.:

Εὐβοίης ἔντοσθεν, Ὀπουντία τᾶστεα Λοκρῶν —,

Virg. Georg. I, 222.:

*Cnosiaque*¹⁰⁾ *ardentis decedat stella coronae —*,
II, 66; 181. Aen. VI, 56. X, 230.:

Nos sumus Idaeae sacro de vertice pinus.

Ovid. Trist. V, 3, 42.:

Coniugis in coelo Cressa corona tuae.

Art. Am. II, 140.:

subitus cum Pergama fluctus

Abstulit, et Rhesi cum duce castra suo —.

Ad hanc normam si Ausonium Ephem. I, 21—24. scrip-
sisse velis:

Fors et haec somnum tibi cantilena

Sapphico suadet modulata versu

Lesbiae: — depelle modum quietis

Acer Iambe! —,

satis exquisitam statuas orationem. Vulgo enim punctum
ponitur post *versu*, et *Lesbiae* refertur ad consequentia
(*quietis*). — Recte autem Ausonius vocavit Sapphicum
metrum *modum quietis*; nam poëtria in strophis, quae ab
ea denominatae sunt, ubi etiam numeros habet propter
trochaicam dipodiam temperatiores, rebus et dictione est
mollis, delicata, querula; in ceteris carminibus ardentior
et concitator; quae quidem omnino eius fuit natura. Cf.
Hor. C. II, 13, 24., IV, 9, 11., Orell. ad Epist. I, 19, 28.,
Auson. Idyll. VI, 25.

Ut Ausonius iambum appellavit *acrem*, ita Horatius
recte videtur Doeringio suos iambos, quos puellae miserat
(C. I, 16, 24.), *celerēs* dixisse, i. e. *ira et furore prae-*
cipitatos; nam id significant *acer* et *celer*, ita ut hoc magis
temeritatem, illud cupiditatem et fervorem sonet. Vid.
Forc.¹¹⁾ s. vv. *acer* et *celer*, et Horat. Serm. II, 1, 1.:

10) Cf. Orell. ad Hor. C. I, 15, 17., Heyn. ad Aen. I, 115.,
Osann. Syll. Inscr. p. 66. not. 36.

11) Qui Horat. Ep. I, 18, 89.: *oderunt sedatum celerēs* explicat:

*Sunt quibus in satira videor nimis acer et ultra
Legem tendere opus —.*

Comparat Forc. Graecorum *δριμύς* et voce *acer* Latinos omnino „usos esse“ docet „ad designandam hominis naturam fervidam et *celerēs* ingeniorum motus.“ — Cf. Passov. Lex. s. v. *δριμύς* et Antholog. P. VII, 69. Julian. ad Cerber.:

*Ἀρχίλογος τέθνηκε· φυλάσσειο θυμὸν ἱαμβῶν
δριμύν, πικροχόλου τικτόμενον στόματος. —*

Jure igitur eos interpretes vituperat J. W. Steinerus, iam iam futurus collega coniunctissimus, in Progr. Crucenac. 1841. pag. 24., qui de numerorum *celeritate* cogitarint, quae nihil pertineat ad rem, quum „in festinatione et imprudentia iuvenili delicti quaedam insit excusatio.“ Adde Catull. XXXVI, 5.: *truces vibrare iambos* —, Ovid. Remed. 523.: *iambus pugnae* —, Terent. Maur. de Metr. 2182—2187. ad Iambum:

*Sed ipse verus integerque gestiens,
Austa felle qualis ante carmina
Dabas amarus, impotens ultor tui.*

Vid. Anthol. II, 237., Meyer. I, 224.; ubi epigr. 225, 1. (Anth. Burm. III, 99.) lege:

Principium vitae est obitus commentatio —,
et 5.:

Argentum enim et sodalem perdidit simul —;
enim est oblitteratum syllaba *um*; versu autem 4. Meyerus non servare debebat manifestam sribliginem *credens*, sed cum Barthio reponere:

Pecuniam amico credere est damnum duplex —.
Burmans v. 5. foedissime pessumdedit sententiam, nec metrum sanavit, reponens:

Amicum et sodalem perdidit simul —.

Redeamus ad iambi indolem et hoc etiam memoremus, apud Val. Max. V, 3, 1, 3. non male legere nonnullos: „Quo enim *iambo* (al.: *nimbo*), qua procella verborum impium Sextilii caput obrui meretur?“ — Ceterum non

„qui impetu quodam omnia agunt.“ — Serm. I, 10, 43. *ducere* non esse posse *a nendo*, sed *a procudendo* esse intellexit C. Reisingius ex adiecta voce *acer*.

raro iambos etiam a rapiditate laudari hi quoque probabunt loci: Auson. Epist. XXI, 1.:

Iambe Parthis et Cydonum spiculis,

Iambe pinnis alitum velocior, cet. —,

Sidon. Apoll. Epp. p. 226. Sirm.: *ferebatur in iambico citus —,*

Terent. M. l. l.:

Adesto, iambe praepes et tu tenax

Vigoris; adde concitum celer pedem. —.

Sed δῶρον illud ἀρχαίου θηρός, de quo ab Sophoclea Deianira supra vidimus narrari, affert mihi memoriam eorum, quae in Trachin. versu 573. sqq. leguntur, ubi Nessus Deianirae haec suadet:

ἐὰν γὰρ ἀμφίθρεπτον αἶμα τῶν ἐμῶν
σφαγῶν ἐνέγκῃ χερσίν, ἢ μελαγχόλους
ἔβαψεν ἰοῦς θρέμμα Λερναίας ὕδρας, —;

quae non videntur esse sollicitanda, sed ita interpretanda: *Si cruorem sumseris de vulnere meo, quo Lernaea Hydra venenatas sagittas demersit; i. e. quo Hercules sagittas Hydrae Lernaee veneno imbutas demersit.* Videtur enim licuisse poetae id ab Hydra ipsa factum esse dicere, quod Hercules veneno eius usus fecit. Cf. Henr. Steph. Thes. Gr. L. ed. Paris. s. v. βάπτω pag. 112. C., ubi Gaetulici memorabile exemplum (quod quidem ad hanc rem non pertinet,) esse praetermissum, Antholog. P. VII, 71., non possum non notare. — Eduardus Wunderus, cuius summa in Sophoclem suum sunt merita, desiderat exempla, quibus confirmetur, θρέμμα Λερναίας ὕδρας ipsius Hydrae circumlocutionem esse posse, et μελαγχόλου — ἰοῦ corrigit, θρέμμα autem virus significare vult; sed ipse, opinor, debeat exemplo confirmare, θρέμμα Graecis ita positum esse, ut non solum omne illud, quod vere nutritur aliturque et educatur, veluti est hominum et bestiarum soboles et alumni, sed etiam alias res significaret. Certe Editores Paris. Steph. unum tantum eiusmodi locum potuerunt afferre ¹²⁾, Antiphanis, apud Athen. IV, p. 169. E.:

12) Quod ibidem allatum est, Σελινόεντος σεμνοῦ θρέμμα χρούσοφους, cur dissimile sit, satis liquet.

A. Ἄλλος ἐπὶ τούτῳ μέγας
ἤξει τις ἰσοτράπεζος εὐγενής; B. Τίνα
λέγεις; A. Καρύστου θρέμμα, γηγενής, ζέων.
B. Εἴτ' οὐκ ἂν εἶποις; ὕπαγε. A. Κάκκαβον λέγω·
οὐ δ' ἴσως ἂν εἶποις λοπάδ' —,

ubi per *iocum* ollam θρέμμα Καρύστου dictam esse manifestum est. Ollam autem per *iocum* dici urbis alumnam sive filiam, nihil habet offensionis; virus belluae serio, habet plurimum. — Ista circumlocutio staret fortasse per analogiam¹³⁾ (cf. Kühn. Gr. Gr. §. 479. d.), si ea opus esset; sed proprie et simpliciter dicta est Hydra θρέμμα, quippe quam e Typhone et Echidna natam educarit Juno, teste Hesiodo in Theog. v. 314.:

Τὸ τρίτον Ὑδρην αὐτὶς ἐγείνατο λόγῳ εἰδυῖαν
Λεοναίην, ἣν θρέψε θεὰ λευκωλενος Ἥρη,
Ἄπλητον κοτέουσα βίη Ἡρακληεῖη. —

Cf. Herm. Mytholog. I, p. 80., Funkii Lexic. Real. s. v. *Lern. Hydr.* — θρέμμα autem Λεοναίας ὕδρας positum est, ut apud Plat. de Legg. 7, p. 790. D.: νεογενῆ θρέμματα παίδων et apud Plut. Sol. c. 7. θρέμματα παλλακῶν; qui loci allati sunt in Henr. Steph. Thesauro ed. Paris. et explicati: *Infantes, qui recens nati nutriuntur et educantur* —, *pellices, quae aluntur* —, παῖδες τρεφόμενοι, παλλακαὶ τρεφόμεναι. Scilicet res tam celebrata erat, ut Sophocles ita *nutritam* Hydram *praecipue* vocare posset *alumnam*, adiecto praesertim Λεοναίας nomine.

Offendit idem Wunderus in plurali μελαγχόλους ἰούς, quem alienissimum ab hoc loco esse iudicat. Sed, ut taceam, hunc totum usum, quam late patuerit, nondum prorsus esse excussum¹⁴⁾, satis firmo mihi videor comprobare posse argumento, hanc dubitationem levem videri;

13) Neque tamen maledictum esset, quod subdiderunt cum F. Passovio interpretes Germanici, ut Vossii, J. J. C. Donnerus et F. Guil. G. Staegerus, *Brut* et *Gezücht* vertentes; cf. S. Electr. 624., ubi Clytaemnestra suam sobolem et alumnam cogitat, quae adversus matrem impudenter et impie se gerat. Item apud Aesch. Sept. 182. probrum inest in solis vocibus οὐκ ἀνασχετά.

14) Plurimam lucem attulit huic grammaticae poeticae loco C. G. Jacobus, vir doctissimus et humanissimus, in Progr. Port. edit. Novembr. 1841.: De usu numeri pluralis apud poetas Latinos.

ipse enim Hyllus apud Senec. Herc. Oet. v. 1468. *sagittis* ab Hercule Nessum transfixum esse testatur:

*Sed non cruentae sceleribus nuptae iaces,
Nec fraude matris: Nessus hos struxit dolos,
Ictus sagittis qui tuis vitam exspuit.* —

Sive igitur plurali numero poetae uti licuit per notationem, quae, quum ἰος omne missile videatur significasse, deinde tempore et usu in hanc vim abisset, ut praecipue eam rem missilem sonaret, quam Latini *sagittam* vocant, quaeque e partibus missilibus continetur, sive reapse censendus est Hercules iterum ac saepius Nessum sagitta petisse, quem non uno ictu corruere vidisset: tantum habeo persuasum, nihil videri esse, quod hunc locum plurali premamus. Apud Homerum, ut res fert, vel maxime est artis et agilitatis *frequentes* mittere sagittas; quod quamquam tum potissimum recte fit, quum tela in turbam hominum mittuntur, tamen etiam, quum unus petitur, tutius esse apparet. Vid. Hom. II. XI, 387., XV, 472. —

Versu 628. Trach. mihi emendandum videtur: *προσδέγματ', αὐτή γ' ὡς* cet. — Wunderus ex ipsis Trachiniis afferre potuit v. 50. et quae ad illum locum annotavit. —

Versu 145. *χώροισιν αὐτοῦ* verbis significantur qui iuvenilis aetatis proprii sunt *ἀπειρίας χώροι* (cf. v. 151.), et *τοιούσδε* pariter ad antecedentia pertinet atque ad consequentia; ipsos enim *ἀπειρίας χώρους* dicit et eos, ubi, ὡς *θυμοφθορεῖ* Deianira, nondum *ἐξέμαθε παθοῦσα*. Quae particula *καὶ* adiuncta sunt, epexegesis esse verborum *νῦν δ' ἀπειρος εἶ*, manifestum est. Ut Sophocles *τοιούσδε*, ita Hermesianax Leont. v. 40. posuit *τοιιάδ'*:

*πληχθεῖς δ' Ἐρμόβιον τὸν αἰὲ βαρὸν ἠδὲ Φερέκην
ἐχθρὸν μισήσας* ¹⁵⁾ *τοιιάδ' ἐπέμψεν ἔπη* —,

i. e. odio consentanea.

Apud Critiam (Athen. X, p. 432.):

*Καὶ τὸδ' ἔθος Σπάρτη μελέτημά τε κείμενόν ἐστιν,
πίνειν τὴν αὐτὴν οἰνοφόρον κύλικα,*

15) Cf. Ovid. Amor. I, 1, 24; 27. Haec participia explanata nobis sunt in Commentar. Philol. Darmstad. 1839. Nr. 145. pag. 1165. sqq.

μηδ' ἀποδωρεῖσθαι προπόσεις ὀνομαστὶ λέγοντα,
 μηδ' ἐπὶ δεξιτερὰν χεῖρα κυκλοῦν θίασον — ¹⁶⁾,
 τὴν αὐτὴν sane corruptum videtur et legendum π. τ. αὐτοῦ
 γ' vel αὐτῶν aut τὴν αὐτοῦ πίνειν. Sed cf. Franc. Spitz-
 nerum, τὸν μακαρίτην, de Vers. Her. p. 133. et ibid. pag.
 289. sqq. F. T. Friedemannum, virum litteratissimum.

Critiae nomen occasionem praebet laudandae egre-
 giae emendationis, qua Joannes Luzacus (in annotat. ad
 Orat. de Socrat. Civ. iam anno post Chr. nat. 1796.
 habitam) in Cic. de Orat. III, 34. §. 139.: *Quid Cri-
 tias? quid Alcibiades? civitatibus suis quidem non boni,
 sed certe docti atque eloquentes, nonne Socraticis erant
 disputationibus eruditi?* —, ineptissimum mendum sustu-
 lit; quam tantum abest, ut interpretes Marco Tullio re-
 stituerint, ut adhuc a nemine eorum videatur commemo-
 rata; corruptela quamvis sit aperta, correctio autem
 prompta; ut me quidem tam obesae naris fuisse summopere
 pigeat, ut, quum hunc locum legerem, non extemplo su-
 bolerem. — Scin' iam, quid reposuerit? — nempe *civi-
 bus!* — Cf. §. 137. —

Quamquam plura etiam suppetunt, quae de Trachi-
 niis proferre possimus, tamen, quum nunc alium finem
 dicendi facere cogitemus, unum solum locum adiiciamus.
 Versu enim 1017. Πρέσβυς sic adhortatur Hyllum iuven-
 nem ad patrem Herculem sublevandum:

ὦ παῖ τοῦδ' ἀνδρός, τοῦργον τόδε μείζον ἀνήκει,
 ἢ κατ' ἐμὰν ῥώμαν· σὺ δὲ σύλλαβε σοὶ τι γὰρ ὄμμα
 ἔμπλεον ἢ δι' ἐμοῦ σώζειν. —,
 cui respondet Hyllus:

ψάω μὲν ἔγωγε. —;

atque equidem iis assentiri non possum, qui ὄμμα ἔμπλεον
 non ferendum putant; nam his verbis poeta praeclare
 circumscripsit iuventutis vigorem, quandoquidem iuvenum
 oculi reapse *pleni* sunt, i. e. non collapsi sive *cavati*, ut
 ait Lucret. VI, 1192., [ubi vid. Lambin. ¹⁷⁾] non *iacen-
 tes*, ut Claudianus vocat oculos Bell. Gild. 22., ubi al.

16) Commemorat hos versus Guil. Ad. Beckerus in Gallo,
 II. p. 241., sed non examinat.

17) Cf. Progr. Gymn. Confl. edit. a T. N. Kleinio, 1830.
 pag. 13.

carmen tenuastis in antro (sc. Callim. et Philet.). *Stat. Silv.* 4, 7, 2.: Fortis heroos, Erato, labores Differ, etc. Maximo *carmen tenuare* tento. - Haec Forcellinus; adde Ovid. Amor. I, 1, 1.:

*Arma gravi numero violentaque bella parabam
Edere, materia conveniente modis.*

Par erat inferior versus: risisse Cupido

Dicitur atque unum surripuisse pedem. — v. 18.:

Cum bene surrexit versu nova pagina primo,

Attenuat nervos protinus ille meos.

Nec mihi materia est numeris levioribus apta,

Aut puer, aut longas comta puella comas.

Questus eram; pharetra cum protinus ille soluta

Legit in exitium spicula facta meum;

Lunavitque genu sinuosum fortiter arcum:

Quodque canas, vates, accipe, dixit, opus.

Me miserum! certas habuit puer ille sagittas:

Uror et in vacuo pectore regnat Amor.

Sex mihi surgat opus numeris; in quinque residat;

Ferrea cum vestris bella valete modis.

Cingere littorea flaventia tempora myrto,

Musa, per undenos emodulanda pedes. —

Item non se deserit Statius, quum simili conditione a *myrto capienda* censet *serta*. Nam, ut ait Forcellinus, „*myrto coronabantur in conviviis, in nuptiis: poetae etiam, praesertim amatorii, myrteas coronas amabant.*“ — Idem affert Hor. C. I, 4, 9. 38, 5., Ovid. Art. Am. II, 733., Claud. de Magnet. 28., Virg. Eclog. VII, 61., Georg. II, 63, : et s. v. *myrteus*: Tibull. I, 3, 66., Mart. III, 82, (12.) — Adde Ovid. Amor. I, 15, 37., Fast. IV, 15., Pervig. Ven. 6. — Ex his perspicitur, sane eos poetas, qui *leve carmen meditarentur, myrto coronatos esse*, sed non propterea, quod *myrti breviora essent folia*, quae Chr. Wernsdorfii permira est opinio. Recte idem laureas coronas sumsisse narrat, qui *graviora canerent*. Cf. Horat. C. III, 30, 16., IV, 2, 9., Virg. Eclog. VIII, 13., Claud. CI, 7—9. Nam laurus Apollini fuit sacra, *poetarum deo, et spiritus acris* (Hor. Serm. I, 4, 46.) auctori (Hor. C. IV, 6, 29—32.); vid. C. II, 7, 19.,

Brouckh. ad Tib. II, 5, 63. — Etiam *triumphis dicatam* fuisse constat *laurum*; et bellicos victores potissimum epici celebrant poetae. Contra in *ovationibus quidam myrto se coronabant*; vid. Forc. s. vv. *laurus* et *myrtus*. Qui igitur minus instinctu divino fundunt carmina, quidam *ovantes* videntur.

Quicquid autem Statius versibus 11—12. adiecit, hoc iam manifestum est, non fieri potuisse, ut eiusmodi essent verba, quibus poetae *divinorem mentem et os magna sonaturum* (Horat. Serm. I, 4, 44.), argumenti granditatem, operis amplitudinem, rerum copiam et maiorem artem, ne plura, poeticae virtutis ditiorisque venae exsuperantiam et maius ingenii theatrum solent significare. Atqui significavit Statius, si *maiorem nunc esse sitim* dixit *et castiorem amnem bibendum*. Cf. Silv. I, 2, 259.:

Et sociam doctis haurimus ab amnibus undam —,
4, 25.:

licet enthea vatis

Excludat Pimplea sitim, nec conscia detur
Pirene: largos potior mihi gurges in haustus,
Qui rapitur de fonte tuo. —,

II, 2, 36.:

Non mihi si cunctos Helicon indulgeat amnes
Et superet Pimplea sitim, largeque volantis
Ungula se det equi, reseretque arcana pudicos
Phemonoe fontes, vel quos meus, auspice Phoebos,
Altius immersa turbavit Pollius urna:

Innumeras valeam species cultusque locorum
Pieriis aequare modis. —,

Achill, I, 8.:

Tu modo, si veteres digno deplevimus haustu,
Da fontes mihi, Phoebe, novos. —,

Lucret. I, 413.:

Usque adeo largos haustus de fontibus magnis
Lingua meo suavis diti de pectore fundet,
Ut verear, ne tarda prius per membra senectus
Serpat et in nobis vitai claustra resolvat,
Quam tibi de quavis una re versibus omnis
Argumentorum sit copia missa per aureis. —,

Propert. III, 3, 1.:

*Visus eram molli recubans Heliconis in umbra,
Bellerophontei qua fluit humor equi,
Reges, Alba, tuos et regum facta tuorum,
Tantum operis nervis hiscere posse meis,
Parvaque tam magnis admoram fontibus ora
Unde pater sitiens Ennius ante bibit, cet. —,*

v. 13.:

*Quum me Castalia speculans ex arbore Phoebus
Sic ait, aurata nixus ad antra lyra:
Quid tibi cum tali, demens, est flumine? quis te
Carminis heroi tangere iussit opus?
Non hinc ulla tibi speranda est fama, Properti,
— Mollia sunt parvis prata terenda rotis,
Ut tuus in scamno iactetur saepe libellus,
Quem legat exspectans sola puella virum.
Cur tua praescriptos evecta est pagina gyros?
Non est ingenii cymba gravanda tui. —,*

v. 37.:

*E quarum numero me contigit una dearum,
Ut reor a facie Calliopea fuit:
Contentus niveis semper vectabere cyncis,
Nec te fortis equi ducet ad arma sonus. cet. —,*

v. 51.:

*Talia Calliope; lymphisque a fonte petitis
— Ora Philetea nostra rigavit aqua. —,*

Petron. V, 21—22.:

*His animum succinge bonis: sic flumine largo
Plenus Pierio defundes pectore verba. —,*

Mart. XII, 11, 2. ¹⁹⁾:

Nam quis ab Aonio largius amne bibit? —,

Ovid. ex P. IV, 2, 47.:

*At tu, cui bibitur felicius Aonius fons,
Utiliter studium, quod tibi cedit, ama. —,*

Pers. Prolog. 1.:

Nec fonte labra prolui caballino ²⁰⁾. —,

19) Apud eundem IV, 31, 5. Vix stabit aversus fons sororum.

20) H. e. ut Forc. explicat, Virg. Aen. I, 739. „probe made-
fecit.“ Errat F. Plumius ad Pers. l. l.; modestia inest in sola
negatione nec, contrarium in verbo proluendi.

Horat. Ep. I, 3, 10—11.:

*Pindarici fontis qui non expalluit haustus,
Fastidire lacus et rivos ausus apertos? —,*
ubi vide Orell.; Iuvenal. VII, 58.:

*Impatiens, cupidus silvarum aptusque bibendis
Fontibus Aonidum. —,*

Lucil. Fragm. Sat. ed. Dous. pag. 427.:

*Quantum haurire animus Musarum e fontibu'
gestit —.*

Fulgent. I. Prooem. p. 608. Stav.:

*Thespiades, Hippocrene, quas spumanti gurgite
Irrorat loquacis nimbi, tinctus haustu musico —,*

Claudian. XXXI, 1.:

Quidquid Castalio de gurgite Phoebus anhelat —.

Quae exempla etiam hoc probant, non praeter usum positum esse *annem*, ut Riglero meo visum est ²¹⁾, qui quae est viri eruditissimi sollertia et perspicacitas, quantum interpretando hic locus iuvari potest, videtur praestitisse; cuius haec sunt verba: „Marklandus pro *nunc* legi maluit *nec*, ut *nec* — et sibi responderent. At hoc modo carmen non ita esset commendatum ei, ad quem Statius scripsit. Imo impetum animi maiorem, quem lyrica poesis postulat, *siti maiori* comparat. *Castiorem* autem *annem*, quem, ni fallor, melius fontem dixisset, vocat propterea, quod id poesis genus antiquissimum est idem sanctissimum.“ Progr. Clivens. 1829. pag. 14. — Videntur ista, quod pace dixerim capitis dilectissimi, magis ex ea ratione esse disputata, qua recentiores, quam ex ea, qua veteres poetica genera aestimare consuerunt. Nemo opinor, veterum lyrico poetae *maiorem impetum* concesserit, quam epico, et *sanctius* poesis genus. Quanto maiores habentur a veteribus bellicae res, quam urbanae (Cic. de Off. I, c. 18. c. 22.), publicae, quam privatae, quanto actio maior, quam meditatio et consilium, tanto grandior et altior epica poesis, quam lyrica. Neque iniuria; nam *virtutis omnis laus in agendo consistit* ²²⁾, et quae maxime sunt poeticae artis, iusta dispositio to-

21) Cf. Gifan. ad Lucret. I, 413.

22) Cic. de N. D. I, 40, 110.: *virtus actuosa est.*

tius carminis et partium convenientia in epico opere, ut magni circuitus, difficillime servantur ²³⁾. Cf. quae C. E. Schubarthus in eo libro disseruit, quo, quae de Homero eiusque aetate senserit, exposuit, pag. 26. Hunc quidem, quod Quintiliani iudicium fuit, (X, 46.) ²⁴⁾ *nemo in magnis sublimitate superavit*. In Pindaro quidem idem praedicat (§. 61.) *spiritus magnificentiam*. Nimirum Homerus fertur more amnis, Pindarus torrentis.

Sed utcunque haec res est, ex exemplis, quae congressimus, et ex iis, quae antea explanavimus, satis apparet, nec lyrico poetae propriam illam effrenationem animi quasi impotentis, aut *verborum devolvendorum* novitatem et audaciam, aut *numeros lege solutos*, a veteribus poetis *maioris sitis* et nescio cuius *castioris amnis* nomine praecipue esse significata, nec Papinium (ut si leam de myrto) nunc videri posse ita dicere, ut aut omnino lyricum poetam antecellere velit epico mentis incitatione et motu, vel rerum maiestate et gravitate, aut hoc carmen solemne, quod ipse nunc scripturus est, praestare Achilleidi, et maiorem opus esse animi inflammationem ad illud canendum, quam ad memoriam eorum versibus persequendam, quae Pelei filius gessit. — Cf. Propert. II, 1. 10, 25—26.:

*Nondum etiam Ascræos norunt mea carmina fontes,
Sed modo Permessi flumine lavit Amor.* —
ubi elegos suos vel Hesiodo inferiores dicit, qui *raro assurgit, cuique palma datur in illo medio genere dicendi* (Quintil. X, 1, 52.). Adde Ovid. Art. Am. I, 27. Virg. Ecl. VI, 1—5. — I. H. Vossius ad Virg. l. l. v. 64. „Auch bei Properz II, 10, 25., inquit, ist der Permessus ein Bild schwächerer Lieder, die noch nicht zu den höhern Quellen emporstrebten.“ — Servius ad Virg. Ecl. X, 12.: „Callimachus Aganippen fontem esse dicit Permessi fluminis.“ — Propertianam distinctionem ab aliis poetis non esse servatam, manifestum est. —

Verissime igitur correxit I. Marklandus: *nec maior sitis*. Sed rem non existimo transactam etiam. Nam

23) Propert. II, 1. 14.: *longas condere Iliadas*.

24) Egregie de hoc libro nuper commentatus est F. Osannus in Annot. crit. in Quint. libr. X. Partic. I, Gissae 1841.

castus est καθαρός, ἄγνός, *purus, innocens, integer, sanctus*; et plerumque dicitur de hominibus ac de mente; sed tamen res quoque ita vocantur, velut (quos locos Forc. attulit) Cic. Rabir. perd. 4.: *castam concionem, sanctum senatum servari*, Philipp. XIII, 4.: *res familiaris cum ampla, tum casta a cruore civili*, de Leg. II, 18.: *non satis castum donum deo*, de Har. Respons. 13.: *castissimos ludos omni flagitio polluere*, de Inv. II, 39.: *praemia virtutis sancta et casta esse oportet, neque ea aut cum improbis communicari aut in mediocribus hominibus pervulgari*. — Itaque necessario aut videtur reponendum pro *et*. Sed hoc modo nimium abieciisset Statius lyricam poesin et carmen, quod meditabatur. Nam *maior sitis* maxime ad ambitum epici carminis referri potest; *castior* sive *sanctior, augustior*, minus in *mediocribus* poetis *pervulgatus amnis* tangit materiam scribendi, et sane inurbanitati simillimus est. Ergo haec emendatio et interpretatio placere non potest. — Wernsdorfius „*nunc maior sitis*“, inquit, „*quae repente et uno haustu velit sedari*. Sed fateor hoc satis coactum esse, optimumque videri, si cum Marklando legamus: *nec maior sitis et bib.*, quasi dixisset: *nec opus est maiori siti et modicus haustus sufficiet*. Nam *castior amnis* est minor et moderatior portio fontis Castalii, quam Auson. Mos. 444. (453.) *tenue libamen* Musae dicit. Haec sibi poscunt poetae, qui brevius carmen meditantur, sicuti qui longum, totos saepe fontes Aonios. Apposite Martial. VIII, 70.:

Cum siccare sacram largo Permessida posset

Ore, verecundam maluit esse sitim.

Cf. Auson. Mos. v. 446. — *Castum* Latinis, ut modestum et adstrictum moribus, ita et modicum mensura dici arbitror; sicut *castigare* est coercere et intra modum continere. De quo vide Gronov. Diatr. p. 146. et Drakenb. ad Sil. XII, 356.“ —

Quod Wernsdorfius *repente et uno haustu sitim* Stavianam *sedari velle* narrat, nihil est; nam usus adversatur; per eundem non stat *moderatior* ista *fontis Castalii portio*; quamquam negari non potest, *castum* non multum abesse a *modesto* et cum *verecundo* componi, velut Ho-

rat. Epist. ad Pis. v. 207.; sed vid. ad hunc locum I. C. Orellium. — *Castum flumen* est apud Claudian. XXIV, 260., et apud Caton. Dir. 90. *casti fontes*; sed alia horum locorum ratio. — ²⁵).

Cur poeta *intonsam myrtum* esse velit, tacet Wernsdorfius. Mihi quidem non iccirco *intonsam* videtur possuisse, quoniam rebus sacris et festis omnino integra quaequae et intacta conveniunt, sed ut epicam potissimum coronam a se ad illud tempus nexam esse significaret. Nam ea sententia Statii non esse potuit, quae Lucretii IV, 1—10.:

*Avia Pieridum peragro loca, nullius ante
Trita solo: iuvat integros accedere fonteis,
Atque haurire: iuvatque novos decerpere flores,
Insignemque meo capiti petere inde coronam,
Unde prius nulli velarint tempora Musae. —*
et Horatii C. I, 26, 6—12.:

*O, quae fontibus integris
Gaudes, apricos necte flores,
Necte meo Lamiae coronam,
Pimplea dulcis! Nil sine te mei
Prosunt honores; hunc fidibus novis,
Hunc Lesbio sacrare plectro,
Teque tuasque decet sorores. —*

(ubi vid. Orell.);

C. III, 30, 10—14.:

*Dicar, qua violens obstrepit Aufidus cet.,
Princeps Aeolium carmen ad Italos
Deduxisse modos. —*
et Propert. III, 1, 1.:

*Callimachi manes et Coi sacra Philetæ,
In vestrum, quaeso, me sinite ire nemus.
Primus ego ingredior puro de fonte sacerdos,
Itala per Graios orgia ferre choros.*

²⁵) Forcellinus: „*Castus* pro *suavi* et *iucundo*. Varr. in *Parmen*. Demittis acres pectore curas cantu castaque poesi. Ita *Non*. interpretatur.“ —; de quo genere cf. *Symbolas meas* paedag. Wetzl. 1838. p. 121.

*Dicite, quo pariter carmen tenuastis in antro,
Quove pede ingressi, quamve bibistis aquam?
Ah valeat, Phoebum quicumque moratur in armis;
Exactus tenui pumice versus eat. —,*

de quo loco vide Paldamum meum pag. 269. Contra C. I, 8, 7. Horatius *olivam* mihi videtur vocasse *undique discerptam* (vulgo *dec.*), quia iam plurimi in hoc argumento versati erant.

Quo animo quum Statius esse non possit et sua potius lyrica pericula videatur spectasse, sunt fortasse, qui, quo *intonsam myrtum*, eodem *castiorem amnem* pertinere velint, quippe quem ipse minus attigerit, ex quo ipse minus hauserit. Sed profecto is, qui quoddam poesis genus tractat, non idem contaminat, polluit; quum plurimum, agitat, miscet sive *fontem turbat*; cuius ipsius inhumanitatis ego solus culpam praestare nolim; neque Papinius partem periculi in se recipere dubitavit; vid. Silv. II, 2, 40. Atqui in *casto* non inest vis simplex *illibati et intacti, non mixti, non commoti, sed puri*. Quae quum ita sint, equidem Statium scripsisse iudico:

*Maximo carmen tenuare tento:
Nunc ab intonsa capienda myrto
Serta, nec maior sitis aut bibendus
Vastior amnis. —;*

cf. huius carm. v. 3., ubi Achilleida vocat *ingens opus*; et quos supra attulimus locos, velut Silv. I, 4, 27., ubi *gurges Pirenes*. Eiusmodi superlationem neutiquam mirabuntur, qui Statium et istam aetatem noverint.

De cetero non possum silentio praeterire, Wernsdorfium Statii *carmen tenuare* falso contulisse cum Horatiano *magna modis tenuare parvis* (C. III, 3, extr.); nam *magna* est vulgaris, quod dicunt, obiecti accusativus et quae *magna* sunt *tenuando* redduntur minora, quod C. I, 6, 11—12. est *laudes Caesaris et Agrippae culpa deterere ingeni*; sed apud Statium *carmen ipsum fit tenuando*; dictum igitur est e figura etymologica ²⁶⁾ quam iam supra ad Trachin. 628. strictim attigimus. Adde sis, quae ad Vestrit. dixi pag. 57. et 100., Orell. ad

²⁶⁾ Vid. A. Lobeck. ad Aiacc. v. 42.

Hor. C. IV, 7, 3. 9, 19—21., quibus confer Horat. C, I, 33, 16., III, 24, 59—64.:

Cum periura patris fides

Consortem socium fallat et hospitem

Indignoque pecuniam

Heredi properet. Scilicet improbae

Crescunt divitiae; tamen

Curtae nescio quid semper abest rei. —

Propert. II, 1, 45. 3, 24., Ovid. Trist. IV, 10, 49., Iuvenal. VI, 636., Weissenb. Gr. Lat. §. 276.

Illum Horatianum locum etiam propterea exscripsi, quod extrema verba summopere interpretatione indigere cognovi. Falluntur enim, sicut ego aestimo, qui *nescio quid* e possessoris opinione dictum volunt. Quum non aperte indicatum sit, cui aliquid desit, ut C. III, 16, 42., poeta autem locutionem *nescio quid* posuerit, hoc ipsius iudicium habeamus necesse est; nempe *pungit aliquid, quum illa unde habeant, recordantur* (Cic. Tusc. V, 35.), et animi tranquillitas deest *sic festinanti, cui semper locupletior obstat* (Serm. I, 1, 113.); cf. C. II, 2, 13—16., Vestrit. pag. 62. — *Curtae* est prolepsis, de qua ad Vestrit. egi pag. 54. 62. 83. — Ad vocem *rei* Orellius annotavit: *bisyllabum*, et ad C. III, 16, 25. *rei dissyllabum*; — quod non satis capio; nam *rei* plerumque est bisyllabum producta ē littera, velut Lucret. VI, 918.:

Ipsius rei rationem reddere possis —

et alibi apud eundem. — Forcellinus „Genitivus“, inquit. *rei* primam corripit, ut *spei, fidei*, Horat. Od. 3, 16, 25. Adde Charis. I, 26. et Prisc. 8. f. p. 780.“ — Rariores sunt loci ubi monosyllabum est, velut Lucret. IV, 883., Lucil. apud Lact. VI, 6.:

Virtus, quaerendae finem rei scire modumque —; illud non satis certum est exemplum.

Item dubium, utrum produxerit, an corripuerit Phaedr. Fab. Prolog. II, 11.:

Impendas curam quam rei domesticae —

IV, 4, 10. 11, 21. 25, 31. corripuit:

Ut est vulgatus ordo narratae rei. —

Ad v. 62. Orellius etiam afferre potuit Virg. Georg. I, 146.:

labor omnia vincit,
Improbus et duris urgens in rebus egestas —;
ubi errat Heynius cum lexicographis, qui ima summis
miscent; nam Virgiliano loco *improbus* vox non est as-
sumpta. —

Neque v. 54.:

Nescit equo rudis

Haerere ingenuus puer —,

(lubet enim etiam alias quasdam huius carminis explica-
tiones percensere) Horatium proprie dixisse debebat
non annotare Orellius, Doeringio autem afferendum fuit
Ciceronis dictum pro Reg. Deiot. c. 10. §. 28. —
Versu 45.:

Vel nos in Capitolium,

Quo clamor vocat et turba faventium,

Vel nos in mare proximum

Gemmas et lapides, aurum et inutile,

Summi materiem mali,

Mittamus, scelerum si bene poenitet. —,

velim scire, qui sint isti *favescentes* et quibus poeta hoc
consilium dare audeat? — Etenim si divites et homines
modice locupletes cum pauperibus et misera plebecula iis
sunt animis, quibus tale quid possit suaderi et probari,
mores populi minime sint corrupti necesse est, et tota
haec medicina supervacanea videtur. —

Aurum inutile non recte interpretantur per *λιτότητα*
exitiabile, perniciosum; plane nulla est caussa, cur de
hac figura cogitemus; imo *inutile aurum* oppositum est
utili metalli generi, velut est ferrum. Item accipe An-
tholog. Burm. T. I. pag. 513.:

Heu nimia in nimios hominum petulantia census,

Caecus inutilium quo ruit ardor opum? —;

quem locum attulit Mitscherlichius neque intellexit; *inuti-*
les sunt opes, quoniam humana natura modico victu et
cultu contenta est, ut usus magnarum opum esse non
possit; *etenim desideris ista condiuntur omnia* (Cic.
Tusc. V, 34, §. 97.). — Versu 44.:

Magnum pauperies opprobrium iubet

Quid vis et facere et pati,

Virtutisque viam deserit arduae? —

non assentior Orellio, poetam *resumpto finito verbo efficaciore fecisse sententiam* iudicanti. Horatius non potuit scribere *deserere*, si cavere vellet, ne idem his dixisse videretur per supervacaneam epexegesin; nam hoc spectavit, ut aureae mediocritati *virtutis viam* propriam esse submoneret; vid. Vestrit. p. 22. et 72—73. —

Versu 35—40.:

Quid leges sine moribus

Vanae proficiunt, si neque fervidis

Pars inclusa caloribus

Mundi nec Boreae finitimum latus

Durataeque solo nives

Mercatorem abigunt; —,

duratas solo nives interpretantur: *quae nunquam resolvuntur, ut fit in Helvetiae alpihus glacialibus*. Sed hoc in verbis ipsis minime inest. Ubi tandem istuc *nunquam*? — Nimirum suam Italiam spectavit poeta, ubi nives fere, simul atque deciderunt, discutiuntur; quod non solum in Alpibus et sub ipso axe septentrionali, sed etiam in locis temperatoriis, in ipsis Galliae Cisalpinae aequis et planis locis, aliter fit; nam in his quoque sunt *nives solo duratae* aliquamdiu scilicet; cf. Hor. C. I, 9, 1—4. Sed hoc ipsum Italicis ac Latinis hominibus mirum quantum est ²⁷⁾ molestum et triste. Neque tamen video, cur hae nives *mercatorum abigant*, quum in hoc genere facilius sit incessus, quam in putri. Senec. Quaest. Nat. IV, 5. *Minus, inquit, algere dicunt pedes eorum, qui fixam et duram nivem calcant, quam eorum, qui teneram et labefactam*; quem locum attulit Ric. Bentley; qui tamen aliud intendit. Equidem subvereor, ne Horatius pro *solo* inepto, languido et inutili, scripserit *polo*; praesertim quum „inclusae fervidis caloribus parti mundi“ male contrarium sit „*finitimum Boreae latus*“; nam hoc non magis significat ²⁸⁾ *Scythiam Septemque trionem, quem horrifer invasit Boreas* (Ovid. Met. I, 64.), quam *duratae solo nives*; de *polo* autem apud

27) Cf. Martialis ineptias IV, 3. IX, 102, 18--20.

28) Multo elegantius has coeli regiones descripsit c. I, 22, 17--22.

Forcell. haec leguntur: „*Polus* nomen stellae in ipso boreali polo sitae, in cauda minoris Ursae, quam nos dicimus *Polarstern*. Vitruv. 9, 6. f.: „Stella, quae dicitur *polus*.“ —

Versu 30—32.:

*quatenus, heu nefas,
Virtutem incolumem odimus,*

*Sublatam ex oculis quaerimus invidi. —*²⁹⁾

certissima est Antonii Derooyii emendatio: *invidis*. Falluntur enim, qui *invidi* ad „totam sententiam pertinere“ posse opinantur; nam quum *quaerunt* homines *virtutem*, non sunt *invidi*, neque *quaerere* est invidiae, sed *odisse*; imo illud melioris est naturae et non penitus affirmatae, quae certe necessitate et inopia et qualicumque causa commoveatur, ut beneficia virorum virtute praedictorum grate videatur interpretari. Sane poeta cogitat invidos homines, sed in eos, quibuscum vivimus, non in eos, quos *quaerimus*³⁰⁾. Prorsus igitur fieri non potuit, ut Horatius *invidi* vocem ad *totam sententiam* referret, probe autem *oculos* vocavit *invidos*; nam non simpliciter hominum animos notat invidos, sed quatenus iis invidere solent, quos vident. Nam, ut ipse in Epist. II, 1, 10—14. testatur:

*Diram qui contudit Hydram,
Notaque fatali portenta labore subegit,
Comperit invidiam supremo fine domari.
Urit enim fulgore suo, qui praegravat artes
Infra se positas; exstinctus amabitur idem. —*
et Lucret. III, 74.:

*Consimili ratione ab eodem saepe timore
Macerat invidia: ante oculos illum esse po-
tentem,*

*Illum adspectari claroque incedere honore;
Ipsi se in tenebris volvi coenoque queruntur. —*

29) De virgula, quam Wakef. posuit post *quaerimus*, cf. quae annotavi ad Vestrit. pag. 42.

30) Quum iam in eo esset, ut F. H. Bothius ad veritatem prope accederet, argutari maluit. — Vid. D. Lambinum.

et Ovid. Amor. I, 15, 39—42.:

*Pascitur in vivis Livor: post fata quiescit,
Cum suus ex merito quemque tuetur honos.—*
ex Pont. III, 4, 73.:

*Scripta placent a morte fere: quia laedere
vivos*

Livor et iniusto carpere dente solet. —

Phaedr. Fab. III, 9.:

Vulgare amici nomen, sed rara est fides.

Quum parvas aedes sibi fundasset Socrates,

Cuius non fugio mortem, si famam assequar,

Et cedo invidiae, dummodo absolvar cinis,

Ex populo sic nescio quis, ut fieri solet:

Quaeso, tam angustam talis vir ponis domum? —

Utinam, inquit, veris hanc amicis impleam! —

Stat. Theb. XII, 818. de ipsa Thebaide sua:

Mox tibi si quis adhuc praetendit nubila livor,

Occidet et meriti post me referentur honores.

Martial. I, 2.:

Hic est, quem legis, ille quem requiris,

Toto notus in orbe Martialis

Argutis Epigrammaton libellis:

Cui, lector studiose, quod dedisti

Viventi decus atque sentienti,

Rari post cineres habent poetae.

III, 95, 7.:

Ore legor multo notumque per oppida nomen

Non expectato dat mihi fama rogo.

V, 13, 3.:

Sed toto legor orbe frequens, et dicitur: Hic est!

Quodque cinis paucis, hoc mihi vita dedit. —

C. F. Sympos. vel Voman. de Livore (Anthol. III, 92.,
Wernsdorf. P. L. M. III. p. 389.) v. 8.:

Sudat frigidus intuens³¹⁾ quod odit.

Effundit mala lingua virus atrum,

Pallor terribilis genas colorat,

Infelix macies renudat ossa. —;

31) Egregie Germani: *Schelsucht*. — Cic. Tusc. III, 9.:
„quod verbum (invid.) ductum est a nimis *intuendo* fortunam
alterius.“ —

ubi H. Meyerus (Antholog. I. pag. 188. epr. 534.) „An“, inquit, „Sudat lividus?“ — At ita sudaret *Livor lividus*? — quamquam non satis intelligitur, Meyerus homines lividos omnino sudare velit, an livido humore sudare. — Sed tota dubitatio nulla videtur; cf. Sapph. ad puell. amat.:

Καδδ' ἰδρῶς ψύχρος γέεται, τρόμος δὲ

Πᾶσαν ἀγρεῖ, γλωροτέρα δὲ ποίας

Ἐμὶ, cet. —

Val. Aedit. apud Gell. XVIII, 9. (Anthol. Meyer. I, 28.):

Dicere quom conor curam tibi, Pamphila, cordis,

Quid mi abs te quaeram, verba labris abeunt;

Per pectus miserum manat subito mihi sudor:

Sic tacitus, subitus, duplo ideo pereo. —

Homines invidi aequae sunt aegroti atque amantes (cf. Terent. Andr. I, 2, 22., Heaut. I, 1, 48.), aegroti autem *sudant frigidi*. — Sed ne oratio longius ad alia aberret, adde Aeschyl. Agam. v. 832.:

Πάροις γὰρ ἀνδρῶν ἐστὶ συγγενὲς τόδε,

φίλον τὸν εὐτυχοῦντ' ἀνευ φθόνου σέβειν.

δύσφρων γὰρ ἰὸς καρδίαν προσήμενος

ἄχθος διπλοῖζει τῷ πεπαμένῳ νόσον.

τοῖς τ' αὐτὸς αὐτοῦ πῆμασιν βαρύνεται

καὶ τὸν θυραῖον ὄλβον εἰσορῶν στένει. —

et Senec. Epist. 79. f. „Gloria umbra virtutis est: etiam invitos comitabitur. Sed quemadmodum aliquando umbra antecedit, aliquando sequitur: ita gloria aliquando ante nos est, visendamque se praebet, aliquando in averso est, *maiorque quo serior, ubi invidia secessit.*“

Atque hoc modo ii quoque pronuntiarunt hanc sententiam, quos Orellius attulit, ut id ipsum dicant, viventibus invideri, mortuos laudibus extolli, Martial. V, 10., Menand. (in Bach. Mimm. p. 52., Br. Gnom. p. 101. Mimm. VII.), Vellei. II, 92.; Orellius autem quum hos produxit testes, suis ipse videtur officisse rationibus ³²).

32) „Quin verissime existimavit Bentleius in Praefatione ad Horatium sua, saepe certio rem coniecturam esse, quae ratione atque sententiarum luce argumentorumque necessitate cogitur, quam si quae in libris parum examinata usu et consuetudine traduntur.“ Carol. Reisig. Praefat. Oed. Col. p. XXIV.

Praeterea illud etiam est reputandum, optimum quemque hominem, ne Catonibus quidem Velleianis exceptis, *omnibus illis humanis vitiis si dis placet immunibus* ³³⁾, peccare et per errores labi alteri saepe molestissimos, velut per immodicam sui aestimationem. Addendum eodem est, quod vetera cognita sunt, recentia ignorantur; quod veteribus sumus assueti, recentia animos novitate confundunt ³⁴⁾; quod praesentia per se satis videntur tuta et curata; praeterita per se neglecta et destituta. Denique confer Evang. Matth. 13, 54—57. — Locus hic latus; ut in pauca conferam, χρόνος εὐμαρῆς θεός (Sophocl. Electr. v. 179.), ὃς δὴ δοκεῖ τὰ πολλὰ καλῶς βασανίζειν (Plat. Symp. c. X, p. 184.), et διάπειρά τοί βροτῶν ἔλεγχος (Pindar. Ol. IV, 30.), ³⁵⁾ mors autem ac digressus et discessus ea sunt vi et natura, ut facile placent et placentur. Quippe mortui aut divini quidam videntur, aut ipsa morte nescio quomodo prae vivis aerumnosi, discedentes autem morituris similes. Praeterea mortui et absentis hominis vitia non laedunt, et quod fere aut nulla aut tenuis eorum est memoria, maxima virtutum, id ipsum vel imprimis humanitatis esse consciae dixerim communemque vicem pensitantis, et maxime mortalium ingenio in laude ponendum. Quin imo tantum abest, ut, quum *virtutem ex oculis sublatam quaerimus*, etiamnunc prava aliqua animi affectione in mentibus nostris reposita videatur necesse sit, ut fieri possit, ut omnium virtutum regina nos impellat, caritas ipsa, cui nihil satis, ut Schilleri *ministro ex pueris regis*. Egregie hanc rem depinxit Aemilius Devrientius in *Cano Capitulo* (Gubitz. Annal. Germ. Fabul. 1839.):

33) Vell. Pat. II, 35.

34) Horat. Epist. II, 20. sqq.

35) Horat. c. IV, 3, 14.:

Romae principis urbium

Dignatur soboles inter amabiles

Vatum ponere me choros,

Et iam dente minus mordeor invido. —;

cf. quae modo attuli e Martial. I, 2. III, 95. V, 13.

Wer darf wohl sagen, dass er recht geliebt,
 Wenn einer von den Seinen still und bleich
 Vor ihm im Sarge liegt? — Schlaegt nicht alsdann
 Im Stillen jeder an die eigne Brust und spricht
 Im Herzen: O Du lieber, heilger Todter,
 Ich haette dich wohl besser lieben sollen!
 Ich haette manche schwere Stunde dir
 Ersparen, manche gute schaffen koennen.
 O kaemest Du doch wieder, lieber Todter,
 Wie wollt' ich besser Dich und heisser lieben.
 So sprechen wir. Und ach, mein lieber Herr,
 Kaem' er zuru'ck, wir machtens doch nicht besser. —

Adde Senec. ad Marc. c. 16.: „Haec quidem natura mortalium est, ut nihil magis placeat, quam quod amissum est.“ — Vers. 17—20.:

Illic matre carentibus

Privignis mulier temperat innocens,

Nec dotata regit virum

Coniux, nec nitido fidit adultero. —

vir non simpliciter maritum significat, sed hominem, qui *sexu* mas est et *vir* esse debet moribus. Itaque *dotata regit virum coniux* est oxymoron e tectioribus illis, ut IV, 2, 11.: *numerisque fertur lege solutis* (cf. C. T. Zumpt. ad Cic. de Off. II, 8, 8.). Nam recte dixit Wernsdorfius ad Vestrit. I, 4. (P. L. M. III. pag. 353.) in *viro gravitatis notionem proprie inesse*³⁶⁾, nec tulit *mobiles viros*. — Istuc *fidit* nemo adhuc interpretum explanavit, neque unquam enodate explicatum iri censeo: videlicet *brevis esse laboravit* Horatius; *obscurus factus est*. — Mitscherlichius non imperiosam esse narrat erga maritum *adulteri fiducia*. — Falso, si quid video; nam enunciatorum ea est ratio, ut sententia utriusque pro absoluta quadam habenda sit. Deinde pessime ita adiecisset poeta epitheton *nitido*; in nitore enim non est praesidium, nec in formositate, ut Orellius explicuit *nitido*; quod quidem perperam factum videtur. Nam C. II, 12, 19. *nitidae virgines*, quas attulit idem Orellius, sunt comtae et ornatae; hoc loco *ni-*

36) Non contra est in iis locis, quales apud Martial. III, 70, 1—2. 73, 4. 91, 5.; ex his quoque illud argutulum pellucere subsenties; cf. X, 69.

tidus adulter est homo punicatus, bellus, barba et coma nitidus, de capsula totus, ut Paris Carm. I, 15, 14; 19.

Cum huiusmodi igitur homuncione non exercet stuprum Getica marita et hanc ipsam rem voci *fidendi* videtur poeta subiecisse. Sed profecto, quae *fidere adultero* dicitur, ea non solum adulterare dicitur; imo simul nescio quid faciat aut patiatur necesse est; quod utinam addidisset Flaccus! — nunc enim mille generum licet cogitare.

Orellius, „Adeo est impudens,“ inquit, „ut adulteri auxilio utatur etiam adversus maritum et adversus leges.“ — Sed, Hercules, tantum non omnes, quas vocant, categoriae frustra rogant: Quid? Ubi? Cur? Quomodo? Quando?³⁷⁾ — Poetas res decet expingere, exornare, illuminare, non lingua haesitantes significare aut mussare. Nempe scriptores optimi ii sunt, in quibus *plura nitent*, et Horatius vehementissime sudavit in *deducendo ad Italos modos Aeolio carmine*; neque sine multo labore ei licuit fieri *numero* (Serm. I, 10, 71., Ovid. Trist. IV, 10, 49.). Non pauci sunt loci, ubi quamvis peritus et navus nodum expedire non potuit. Si ipsa verba Horatii, non praeiudicatas virorum doctorum opiniones spectamus, hoc unum videri potest dixisse, minime ita pellici Geticam coniugem ad supra faciendam, ut adulteri cultu et fuce capiatur, neque sic affectam mulierculam, quae moecho inepto non propter solam libidinem, sed etiam cum quadam probitatis fiducia se credat; quod quidem certum videtur; etiamsi largiri possimus, apposito *nitido* non tantam vim esse tribuendam, et poetam hoc nomine omnino adulterorum mores, speciem habitumque voluisse significare. Verum enim vero quod fiduciam a muliere in moecho collocari dicit, ipse crimen adulterae videtur elevare; quod tamen non vult; nam *ita magis corrupta* illa videtur, levis, credula, quam libidinosa. —

37) Quintil. V, 10, 32.

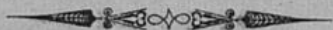
Sed iam subsistendum est, ne me et ipsum nescio quis Phoebus increpet:

Cur tua praescriptos evecta est pagina gyros? —, et ad eam rem veniendum, cuius rei caussa, quemadmodum a patribus traditum est, hunc libellum conscripsi et foras dedi; in quo si nonnihil praecipitatum videatur, facile aequum hominem condonaturum mihi esse confido, quum apud animum proposuerit, iudicis officium esse, ut res, ita tempora rerum, quaerere; nec carminibus solis secessum scribentis et otia opus esse; litteram autem, quaecumque sit toto sibi lecta libello, esse mihi sollicitae tempore factam viae, et scribentem mediis me quoque ab Adria quodam visum esse aquis³⁸). Qua enim mente putas unum mortalem et patremfamilias posse φιλολογεῖν, qui eodem tempore simul debeat Gymnasium regere, cetera muneris officia exsequi, ad magistratus referre, adolescentes puerosque docere, a schola et magistris divertere cupientium cognitionem et scientiam optimarum artium tentare, testimonia scribere, orationes muneris tum deponendi, tum adeundi caussa habendas meditari, res acceptas tradere, auctionem constituere, sarcinas colligere, cum suppellectilis vectore pacisci, rhedarium conducere, consilia profectionis primo vere faciundae

• 38) Trist. I, 1, 37. sqq. 11, 1. sqq.

et rei familiaris ab integro condendae, agitare, dis-
cessus acerbitates animo praecipientem et pariter in
futura atque in praesentia intentum? — Placuit enim
summorum collegio virorum, quibus Regis Maiestas
curam rei scholasticae mandavit, Crucenacensis
Gymnasii gubernationem ad me deferre; ego vero
non dubitavi grato animo accipere, quod liberaliter
offerebatur. Cuius muneris auspicandi causa so-
lennem habiturus sum orationem et Supremum Nu-
men precaturus, ut his *orsis prosperos det successus*.
Quocirca Crucenaci, urbis fortunatissimae et amoe-
nissimae, atque propinquae regionis cives, sacerdotes
summe venerandos, magistratus gravissimos, quot-
quot praeterea his locis in quocunque honoris ac digni-
tatis gradu constituti humanitatis studiis et honestis
artibus favent, ea, qua decet, observantia invito, ut
ad horam in Gymnasii Regii auditorio maiore conve-
nire et sua frequentia hunc diem festum velint ornare
et concelebrare. Q. D. B. V.

Scripsimus Wetzlariae d. XVI. mens. Mart.
MDCCCXLII.

et rei famili
cessus acer
futura atque
summorum
curam rei
Gymnasii g
non dubitav
offerebatur.
lennem habi
men precatu
Quocirca Cr
nissimae, at
summe vene
quot praeter
tatis gradu
artibus fave
ad horam in
nire et sua fr
et concelebra

Scripsit
MDCCCXLI

© The Tiffen Company, 2007

TIFFEN® Gray Scale

A	1	R	2	G	3	B	4	5	6	M	8	W	9	G	10	K	11	12	13	14	C	15	Y	16	M	17	18	19
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	---	----	----	----	----	---	----	---	----	---	----	----	----

itare, dis-
pariter in
lacuit enim
s Maiestas
cenacensis
ego vero
liberaliter
caussa so-
emum Nu-
successus.
et amoe-
sacerdotes
nos, quot-
s ac digni-
et honestis
invito, ut
re conve-
int ornare
ns. Mart.

